

Ievads.

Pamatojoties uz pasūtītāja sastādīto projektēšanas (darba) uzdevumu izstrādāts Dundagas pils 2.stāva gaiteņa un sanitāro mezglu telpu grupas (telpas Nr.43, 44, 50 un 51 pēc aktuālās inventarizācijas lietas) vienkāršotās rekonstrukcijas projekts.

Tajā paredzēta gaiteņa funkcionāla un estētiska sakārtošana, divu esošo sanitāro mezglu rekonstrukciju, kā arī jaunu tualetes un dušas telpu izveidi vienā no gaitenim blakus esošajā telpā, mainot tās funkcionālo raksturu. Jaunu sanitāro mezglu un dušu izveide saistīta ar nepietiekamību pilī kopumā, kā arī neatbilstību normatīviem.

Dundagas pils ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis ar Nr.6739, apstiprināts ar Kultūras Ministrijas 29.10.1998. rīkojumu Nr.128, publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 18.12.1998.

Vēsturiskā izziņa.

Pilij ir vairāki būvperiodi. Visdrīzāk pirmais tika uzcelts dienvidrietumu dzīvojamais korpuss un pēc tam pakāpeniski vēl divi - visiem sākotnēji bija divi stāvi. Pirmais - vidējais korpuss - atradās iepretī grāvim, šādi aizšķērsojot ceļu tālāk uz pussalu. Abi sānu korpusi bija īsāki. Ceturtajā pusē sākotnēji bija nocietinājumu mūris. Vidū bija plašs pagalms. Ieeja pilī atradās ziemeļrietumu sienā aiz dzīvojamā korpusa. Pēc 1872. un 1905.gada ugunsgrēkiem šiem korpusiem priekšā uzceltas jaunas piebūves. Pils sākotnējās, pret pagalmu vērstās sienas mūsdienās atrodas pils iekštelpās.

Rekonstruējamā telpu grupa ir daļa no minētajām piebūvēm, un robežojas ar, domājams, pirmā (Dienvidrietumu) korpusa ārsienu. Tas nolasāms arī Dundagas pils 1.stāva plānā, Schmid, 1921.gads.

1905.g. revolūcijas laika pils nodega un atjaunošanu uzsāka 1909.g. Projekta izstrādāšanai un būvdarbu vadīšanai pieaicināja H.Pfeiferu-Braunšveigu. Ēkas būvēja savam laikam modernos materiālos un iekārtojumu - dzelzsbetona pārsegumi, centrālā apkure. Daļēji saglabājušies šī perioda interjeru apdare, ko fiksējuši celtniecības arheologi K.Veinberga un J.Zviedrāns. Bez iepriekš minētajiem pilnīgi veikti sekojoši pētījumi:

ap 1827.g. - K.Vilongs, uzmērījums un zīmējums Pauluči albumam;

ap 1916.-1917. - B.Šmids, apsekojums un uzmērījums;

1979.-1980. - G.Erdmaņa vadībā, fotofilmsācija, uzmērīšana, restaurācijas projekta izstrāde, R.Malvess, vēsturiskais apraksts (glabājas VKPAI).

Esošā situācija.

Šobrīd telpas tiek izmantotas gaitiņa un sanitāro mezglu telpas tiek izmantotas to pašreizējai funkcijai, bet atsevišķā telpa kalpo kā palīgtelpa mēbeļu noliktava.

Ir redzamas atšķirības starp dabā un inventarizācijas plānos redzamo: durvis uz telpu šobrīd atrodas vietā, kur inventarizācijas plānos redzams sienas fragments starp krāsns (nišas?) vietu un parādīto durvju ailes vietu. Tāpat dabā nav novērojama krāsns vai kāds cits mūrēts apjoms telpā 44. Pieļaujams, ka aktuālās izmaiņas 1998.gada inventarizācijas plānā nav attēlotas, jo nekas dabā nenorāda par mazāk kā 10 gadu vecām izmaiņām.

Telpās ir krāsotas rievdeļu grīdas, kurām vēlākos laika periodos uzklāta kokskaidu plātnes un linolejs. Gaitenī un tam piegulošajās telpās ir dažāds griestu pārsegums, tajā skaitā viena krusta velve, velvītes uz tērauda sijām un betona pārsegums.

Durvju ailās uz gaitiņiem vēsturiskā liecība ir durvju D1 ailes aploda ar seglu formas pārsedzi durvīm un arkas pārsedzi virslogam, kura saglabājusies no 1909. -1914.g pārbūves. Virsgaismas logs mainīts, sākotnējais durvju vērtnes nav saglabājušās. Arī gaitiņa "viduslaiku" sienā esošās durvju bloki montēti senākās durvju aplodās, taču to datējums, kā arī ziņas par pašu vērtnu kompozīcijām nav.

Gaitenī ir ievilkta jauna elektroinstalācija, taču kabeli nav slēpti zem apmetuma. Griestu lampu elektrības izvadi veikti no velvju pārsegumu augšas. Tas pats sakāms par dūmu-karstuma detektoru vadu trasējumu.

Projekta priekšlikums.

Paredzēta gaitiņa funkcionāla un estētiska sakārtošana, divu esošo sanitāro mezglu rekonstrukcija pa vienu vīriešu tualeti, kā arī jaunas sieviešu tualetes un 2 atsevišķu dušas telpu izveidi. Risinājumu ietvaros paredzēts neaizskart viduslaiku mūra konstrukciju, neveidot tajā jaunas ailes vai gropes. Jaunāku laiku mūru vai tam sekundāri uzslāņoto mūra konstrukciju apjoms nosakāms tikai pēc skundāro apmetuma uzslāņojumu noņemšanas un situācijas fiksēšanas autoruzraudzības kārtībā.

Esošās elektroinstalācijas ieguldīšana paredzēta lokālās gropēs apmetuma biezumā.

Gaitenī paredzēts demontēt visas sekundārās durvju konstrukcijas, lai aizstātu tās ar jaunām, laikmetam atbilstošu dalījumu, bet mūsdienīgiem profiliem un atbilstošu konstruktīvo veidojumu. Tas darīts ar nolūku saglabāt vienotu 20.gadsimta sākuma stilistisko ansambli, taču nemaldinot speciālistus ar vēstures viltojumiem.

Durvīm D1 jārestaurē bojātie elementi, jāizgatavo no jauna zudušie. Šīs durvju aillas aizpildījums lielā mērā ir gaitēņa galā (Dievidaustrumu korpusā) esošo telpu grupas interjera elementu (ozolkoka paneli, durvis, loga sols, kāpnes ...) kopuma sastāvdaļa. Tāpēc rekonstrukcijas projekts paredz restaurēt bojātos elementus – aplodas sānu gabalus durvju vērtņu zonā aizstāt ar jauniem, restaurēt protezējot bojātos aplodas un aillas noformējuma dekoratīvos elementus. Zudušo sākotnējo virsgaismas logu paredzēts nomainīt pret jaunu ozolkoka loga vētni, kuras dalījums atbilstošs loga formai, bet profiliem par pamatu ņemti stilizēti oriģinālie (1909. -1914.g) profili. Tas pats attiecināms uz pildīņu durvju vētnēm. Furnitūru pieļaujams izmantot mūsdienīgus, taču ne pretrunīgus risinājumus.

Durvis D2, D3 un D4 atbilstošajās ailās projektētas līdzīgi 2008./2009.gadā „Viesnīcas – jauniešu mītnes izveide” pils 2.stāvā īstenotajām durvīm. Viesnīcas izveides tehniskais projekts un darbi saskaņoti ar VKPAI. Minētās durvju vērtņu kompozīcijas ir pamatprincipi ir saskanīgi ar iepriekš minēto -laikmetam atbilstošs dalījums, bet mūsdienīgi profili un atbilstošu konstruktīvo veidojumu (līmēts no vairākām MDF lokšņu kārtām). Vienīgā atšķirība no piln jau realizētajām ir durvju aillas lakoniskākā noformējumā un durvju seglīstu bāzēm ar vienkāršotu profilu, lai atrisinātu grīdlīstes pieslēgumu.

Analoģiska risinājuma aizpildījums paredzēts durvīm D5. Sākotnēji šajā ailā durvis nav atradušās, taču šobrīd esošais divainais durvju bloks ar abās malās esošajām durvju vētnēm visticamāk tapis ap 1949.gadu, kad piln iekārtota skola. Tā kā gaitēņa un kāpņu telpās funkcionālais nodaļējums ir nepieciešams, tad izveidots jauns durvju bloks ar vienu vētni (analoģiski rekonstruētajā daļā uzstādītajām) un virsgaismas logu ar atbilstošu dalījumu.

Lai nodrošinātu dabisko apgaismojumu jaunizveidojamo sanmezglu grupā, paredzēts iebūvēt otrās gaismas logus L1 no tualetes telpas 4 uz dušas telpām 5 un 6 un priekštelpu 3.

Jaunizveidojamos sanitāros mezglus pieslēgt esošajām inženierkomunikācijām, nodrošinot ūdensapgādi, saimniecisko kanalizāciju un ventilāciju.

Galvenie lietotie materiāli un celtniecības paņēmieni.

Jaunās starpsienas paredzētas no rīgpša un cinkota tērauda karkasa. Nepieciešams lietot mitrumizturīgo rīgpši (piemēram KNAUF Green).

Gaitenī 1 saglabājama esošā grīdas nesošā konstrukcija, kurā paredzēts izveidot kanālu kanalizācijas caurulēm un lūkas grīdā revīziju – tīrīšanas lūku apkalpošanai. Kanāla trase aizsedzama ar demontēto materiālu. Grīdas iesegumam paredzēta ozolkoka dēļu grīdu slīpā rakstā, grīdlīstes analogas rekonstruētajā daļā uzstādītajām.

Sanitārajā mezglā 2 veidojama jauna grīdas konstrukcija, izveidojot nepieciešamos

kanalizācijas pieslēgumus pie esošā stāvvada. Apsverama iespēja demontēt esošo cementa flīžu grīdu ar iespēju integrēt to jaunizveidojamā grīdas segumā vai izmantot jaunas flīzes. Detalizēti risinājumi autoruzraudzības kārtībā.

Telpās 3-6 veidojama jauna grīdas konstrukcija. Iespēja izmantot esošās grīdas virsbūvi vai tās daļas (virs dzelzsbetona nesošās konstrukcijas) apsverama autoruzraudzības kārtībā. Grīdas iesegumam paredzēta akmens masas flīžu grīda, priekštelpā 3 grīdīstes analogas rekonstruētajā daļā uzstādītajām.

Visās projekta robežās esošajās telpās, izņemot koridori 1 rīqipša piekaramie griesti uz 2 kārtu tērauda karkasa (piemēram KNAUF D112 sistēma ar atbilstošu piekari). Rīqipša griestiem izmantojams mitrumizturīgais rīgipsis (piemēram KNAUF Green).

Telpu apdarei paredzēts izmantot mūsdienīgus sertificētus apdares materiālus saskaņā ar interjera koncepciju.

Būvkonstrukcijas.

Nesošo sienu konstrukcija tiek skarta sienā starp gaiteni un telpu, kuru paredzēts pārkārtot sanitāro mezglu grupā. Durvju aila šobrīd atrodas citā vietā, nekā tas redzams inventarizācijas plānā. Arī dabā redzamas sekundāru pārbūvju pēdas. Lai realizētu rekonstrukcijas iecerī, nepieciešama aillas atjaunošana iespējami sākotnējā vietā. Uzsākot vienkāršotās rekonstrukcijas darbus, noņemams sekundārais apmetums aillas zonā, lai autoruzraudzības kārtībā spriestu par aillas atjaunošanas iespējām. Jebkādi darbi šajā zonā veicami tikai pēc autoruzrauga un sertificēta būvinženiera norādēm.

Nesošo sienu konstrukcija tiek skarta vietās, kur paredzēta inženierkomunikāciju šķērsojumi.

Jauno grīdu konstrukcija balstāma analogiski esošās grīdas konstrukcijai, tās balstīšanai paredzētās vietās. Pēc esošo grīdu fragmentu un segumu demontāžas iespējami saglabājamās grīdas nostiprināšanas darbi kanāla trasējuma zonā, kā arī esošā zemgrīdas pildījuma izvākšana.

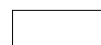
Ventilācijas izvadiem uz jumta paredzēts izmantot esošās mūrētās šahtas.

Inženiertīkli.

Ūdensapgāde un kanalizācija.

Pilī ir centralizēta ūdens apgādes sistēma. Ūdensapgādei sanitārā mezglā 2 paredzēts izmantot esošo aukstā ūdens pievadu. Aukstā ūdens piegāde jaunveidojamiem sanitārajiem mezgļiem no tuvākā esošā stāvvada blakus esošajā telpā. Plānos norādītais trasējums var tikt mainīts racionālu apsvērumu dēļ autoruzraudzības kārtībā.

Pilī ir centralizēta kanalizācijas sistēma. Kanalizācijas pieslēgumam sanitārā mezglā 2 paredzēts izmantot esošo pie Dn110 stāvvada sienā starp logiem. Sanitārā mezglā 4 un abu dušu pieslēgums iespējam tikai pie minētā stāvvada, jo tuvāk esošais (ūdensvada pieslēguma vietā) ir Dn50. Projektā paredzēts izveidot zemgrīdas trasi, ko atļauj attālums starp pārseguma velvēm un grīdas konstrukciju. Ja paredzēta tuvāk esošā stāvvada rekonstrukcija, pieļaujama minētās

trases pārslēgšana uz to.

Karstā ūdens apgādes sistēma paredzēta dušas telpās un sieviešu tualetē. To s gatavo ar diviem elektriskiem ūdens sildītājiem dušas telpā, pie viena no tiem pieslēdzot arī roku mazgātnes.

Jauno telpu zonā cauruļvadi montējami rīgpīša starpsienās vai pie sienām. Trasējumi var tikt koriģēti, atkarībā no situācijas.

Apkure un ventilācija.

Telpu grupā centralizēta siltumapgādes sistēma. Projekts neparedz veikt tajā izmaiņas.

Telpu grupā paredzēts izbūvēta piespiedu ventilācijas sistēmas. PN1 ar ventilatoru (ražība 300m³/h) pie griestiem, reostatu ātruma regulēšanai, mitruma devējiem un pret-vārstiem. un izvadu esošajā mūrētajā šahtā. Tas nodrošinātu dušas telpu un sanitārā mezglā ventilāciju.

Lai nodrošinātu gaisa pieplūdi telpās nepieciešamas manuāli vai higroregulējamas gaisa pieplūdes iekārtas, montētas loga rāmjos vai ārsienās un pārplūdes spraugu starp durvju vērtni un grīdu, paredzot nepieciešamo pieplūdes – nosūces balansu.

Elektroapgāde.

Esošā elektroapgādes sistēma nodrošina gaitiņa telpu grupas nepieciešamo mākslīgo apgaismojumu. Pēc starpsienas demontāžas koriģējama elektroapgādes sistēma sanitārajā mezglā 2. Pilnībā no jauna veidojama sistēma jauno sanitāro mezglu zonā. Pieslēgums veicams tikai pie jaunās grupu sadales gaitiņa vidusdaļā. No šīs sadales nobarojami arī elektriskie boileri un ventilācijas agregāts (ventilators).

Ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes iekārta.

Pilnībā izbūvēta normatīviem atbilstoša ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes iekārta. Rekonstruējamo telpu grupā atrodas šai iekārtai pieslēdzami vadi – adrešu cilpas kabeli, kuriem rekonstrukcijas darbu gaitā jāpieslēdz nepieciešamās gala iekārtas - dūmu-siltuma detektori u.c. iekārtas. Esošās sistēmas papildināšanu veic apstiprinātās nozares speciālists pēc iepriekš izstrādāta projekta.

Būtiskas prasības būvdarbu organizēšanā.

Jāņem vērā, ka telpu rekonstrukcijas darbu gaitā var tikt atklātas līdz šim nezināmas apdares un ēkas interjera detaļas un konstruktīvie mezgļi.

Rekonstrukcijas darbu gaitā nepieciešama restaurācijas darbu autoruzraudzība, lai izvēlētos optimālos risinājumus atsevišķu detaļu restaurācijā, saglabāšanā vai pārvietošanā, kā arī jaunatklāto elementu fiksācijā un ekspozīcijas iespēju izvēlē.

Būvprojekta vadītājs: A. Špaks

